

Spis treści

Wstęp do meksykańskiego wydania	15
Wstęp do polskiego wydania	18
ROZDZIAŁ I	
Najdawniejsi mieszkańcy obecnego terytorium Meksyku	21
Zasiedlenie Ameryki	21
Okres lityczny (33 000–5000 p.n.e.)	23
Okres archeolityczny (33 000–12 000 p.n.e.)	24
Wczesny okres cenolityczny (12 000–7000 p.n.e.)	26
Późny okres cenolityczny (7000–5000 p.n.e.)	29
Okres protoneolityczny (5000–2500 p.n.e.)	33
Okres preklasyczny w Mezomeryce (2500 p.n.e.–200 n.e.)	36
Wczesny okres preklasyczny (2500–1200 p.n.e.)	36
Środkowy okres preklasyczny (1200–400 p.n.e.)	43
Środkowy okres preklasyczny w regionie olmeckim (1200–400 p.n.e.)	46
Środkowy okres preklasyczny w pozostałej części Mezoameryki (1200–400 p.n.e.)	50
Późny okres preklasyczny (400 p.n.e.–200 n.e.)	57
Bibliografia	70
ROZDZIAŁ II	
Okres klasyczny w dawnym Meksyku	75
Wstęp	75
Okres klasyczny jako czas rozkwitu kultury	78
Dolina Oaxaki	79
Obszar Majów	80
Ponowna ocena	84
Okres klasyczny jako proces koncentracji ludności i kolonizacji terytoriów północnych	84
Okres klasyczny i procesy urbanizacji	89
Okres klasyczny jako czas intensyfikacji wymiany dóbr	98

Okres klasyczny jako czas pojawienia się bardziej złożonych form organizacji	103
Zmierzch ośrodków okresu klasycznego	108
„Upadek” Teotihuacan	109
Zmierzch kultury Majów	111
Nowe rozdanie: pojawienie się nowych ośrodków i dominiów oraz przywrócenie złożoności społecznej	114
Bibliografia	120

ROZDZIAŁ III

Okres postklasyczny w Mezoameryce	122
Wczesny okres postklasyczny (900–1168)	122
Chichimekowie	124
Tula i jej otoczenie	125
Toltekowie, kupcy i Majowie	129
Tula i ród Quetzalcoatl	132
Tula i Mixtekowie	133
Cholula i tradycja Mixteca-Puebla	135
Późny okres postklasyczny (1168–1521)	138
Odrodzenie tolteckie i masowy napływ Chichimeków	139
Tożsamość chichimecka według źródeł kolonialnych	140
Wiek XIV: nowe miasta, chwiejna władza	142
Mexikowie i ich Trójjprzymierze	144
Wiek hegemonii i splendoru Mexico-Tenochtitlan	147
Dolina Puebli i Tlaxcali oraz jej okolice	150
Morelos, Toluca i zachód	151
Zatoka Meksykańska	154
Południe	156
Społeczeństwa okresu postklasycznego	157
Ludność i jej rozmieszczenie	157
Podział społeczny	160
Zbrojne ramię imperium	162
Porządek publiczny i edukacja	164
Ostatnia stolica imperium	166
Epilog	168
Bibliografia	169

ROZDZIAŁ IV

Lata konkwisty	172
Wstęp	172
Na początku były wyspy	172
Konkwistadorzy in spe	174

Ludy, podboje i władza pośrednia	175
<i>Królowie małych królestw</i>	175
<i>Wojny i sojusze</i>	178
<i>Wielka Konkwista</i>	179
<i>Imperialna Nowa Hiszpania</i>	181
Encomiendas i doctrinas	182
<i>Świat panów i władców</i>	185
<i>Rozważania ideologiczne</i>	189
<i>Lata anarchii</i>	190
<i>Podstawy porządku prawnego</i>	193
Spółeczeństwo pokonane i społeczeństwo osadzone	197
<i>Epidemie i inne tragedie</i>	197
<i>Pejzaże zniszczone i pejzaże nowe</i>	199
<i>Przybycie świętych</i>	200
<i>Przybysze i założyciele</i>	204
<i>Vecinos, ladinos i mestizos</i>	205
<i>Nowe wyzwania ekonomiczne</i>	208
<i>Nowe zasady dotyczące praw własności</i>	211
<i>Duch króla</i>	215
<i>Biskupstwa i katedry</i>	216
<i>...i pierwsze lata epoki kolonialnej były jednocześnie ostatnimi prehiszpańskiej</i>	218
Bibliografia	219

ROZDZIAŁ V

Lata ekspansji	220
Wstęp	220
<i>Siła władzy</i>	220
Nowe figury i stare projekty	222
<i>Nowe elementy w mozaice społecznej</i>	222
<i>Sen o społeczeństwie idealnym</i>	224
<i>Przeszłość, przyszłość, pomysły i represje</i>	226
<i>Wtargnięcie pieniądza</i>	231
<i>Zmiany strukturalne i organizacyjne</i>	234
<i>Kryzys władzy caciques</i>	235
<i>Ostatni zryw konkwistadorów</i>	237
Ekspansja i jej ograniczenie	239
<i>Lekceważenie wschodu</i>	239
<i>Zew zachodu</i>	240
<i>Srebro Zacatecas i wojna chichimecka</i>	242
<i>Ziemia wielkich możliwości</i>	245
<i>Nowa Baskonia i odległe refleksy</i>	247
<i>Granice, floty i zarys imperialny</i>	249

Droga ku dojrzałości	251
<i>Junta Magna i jej następstwa</i>	251
<i>Pierwsze profity</i>	254
<i>Nowe pejzaże</i>	255
<i>Narodziny hacjendy</i>	258
<i>Kraj z przeszłością</i>	259
<i>Pragnienie odnowy</i>	261
... a Nowa Hiszpania osiągnęła dojrzałość pod znakiem ekspansji i dbania o autonomię	263
Bibliografia	264

ROZDZIAŁ VI

Nowa Hiszpania: lata autonomii	265
Kryzys, którego nie było	265
Monarchia hiszpańska w połowie XVII w.	266
Indie Zachodnie	267
Nowa Hiszpania w kontekście monarchii	269
Gospodarcza organizacja Nowej Hiszpanii	274
<i>Eksport</i>	277
<i>Rolnictwo i hodowla</i>	279
<i>Gospodarka</i>	283
Ekspansja na północ	284
Porządek społeczny w Nowej Hiszpanii	289
Kultura i sztuka	294
<i>Religia</i>	295
<i>Wiedza</i>	297
Konkluzje	304
Bibliografia	305

ROZDZIAŁ VII

Królestwo czy kolonia?	307
Kreolska wizja królestwa	307
Imperialna wizja królestwa	311
Reformy podatkowe w burbońskim meksyku	321
Obciążenia podatkowe, finanse i wojny imperialne pod koniec XVIII w. ..	325
Gospodarka Nowej Hiszpanii w drugiej połowie XVIII w.	327
Władze kolonialne a gminy indiańskie	332
Zmiany proponowane przez Indian	336
Edukacja pod koniec XVIII w.	339
Spółeczeństwo	345
Bibliografia	352

ROZDZIAŁ VIII

Rozpad monarchii hiszpańskiej i proces niepodległości	354
Ostatnie lata Nowej Hiszpanii	354
Kryzys legitymizacji	357
Nowa Hiszpania. Między konstytucjonalizmem a restauracją	362
Szlak powstańczy	370
Gospodarka Nowej Hiszpanii w czasie wojny	376
Społeczeństwo i kultura	382
Niepodległość	385
Bibliografia	391

ROZDZIAŁ IX

Nowy porządek (1821–1848)	393
Wstęp	393
O własne miejsce na świecie	394
Od cesarstwa do republiki federalnej (1821–1824)	397
Republika federalna z perspektywy stanów (1824–1828)	403
Ogólnokrajowe życie polityczne	405
Ludność i gospodarka – powolny wzrost	407
Kryzys federalizmu	412
Kwestia Teksasu	416
Teksas i Zacatecas w roku 1835	418
Centralistyczne systemy polityczne w latach 1836–1843	420
Meksyk wobec ekspansjonizmu Stanów Zjednoczonych	427
Kultura meksykańska 1821–1850	432
Bibliografia	436

ROZDZIAŁ X

Od katastrofy do rekonstrukcji republiki (1848–1876)	438
Wstęp	438
Lata 1848–1857	438
<i>Naród i terytorium (1848–1853)</i>	438
<i>Dyktatura Santa Anny (1853–1855)</i>	441
<i>Rewolucja z Ayutli i nowy porządek liberalny (1854–1857)</i>	443
<i>Zmiana pokoleniowa</i>	450
<i>Ożywienie i recesja</i>	456
Lata 1858–1867	459
<i>Wojna domowa (1858–1860)</i>	459
<i>Obca interwencja (1861–1863)</i>	462
<i>II Cesarstwo (1863–1867)</i>	464
<i>Życie kulturalne</i>	469
<i>Działalność gospodarcza</i>	471

Lata 1867–1876	472
<i>Konstytucja i rządy: ku liberalizmowi konserwatywnemu</i>	473
<i>Przyjemniejsza strona życia</i>	475
<i>Życie gospodarcze</i>	478
Bibliografia	480

ROZDZIAŁ XI

Porfiriat	481
Wstęp	481
Wymiar polityczny	482
<i>„Wymuszony pokój”, czyli funkcjonowanie systemu</i>	485
<i>Gubernatorzy i przywódcy polityczni: układ sił w regionach</i>	486
<i>Sędziowie i ustawodawcy</i>	488
<i>Poplecznicy i powinowaci</i>	490
<i>Opozycja</i>	493
<i>Prasa, kluby i partie polityczne; koniec reżimu</i>	495
Gospodarka	498
<i>Stabilność, ożywienie i wzrost gospodarczy</i>	498
<i>Od odrodzenia gospodarki do wzrostu gospodarczego epoki nowoczesności</i>	501
<i>Boom eksportowy, modernizacja gospodarcza i industrializacja</i>	503
<i>Nierówności w rozwoju</i>	506
Ludność i społeczeństwo	508
<i>Przekrój społeczny</i>	509
<i>Wysiłki modernizacyjne</i>	513
<i>Rozłam i kontrola</i>	514
Kultura	517
<i>Idee i symbole</i>	517
<i>Wagon postępu</i>	521
<i>Inny wagon</i>	523
Bibliografia	526

Rozdział XII

Rewolucja meksykańska	528
Działania zbrojne i ich uczestnicy	528
<i>Kryzys i opozycja</i>	528
<i>Nowy rząd: zmiany i ograniczenia</i>	531
<i>Rządy Huerty</i>	537
<i>Walki konstytucjonalistów</i>	538
<i>Opcje rewolucyjne</i>	546
<i>Ku nowemu państwu</i>	549
Podsumowanie dekady	556
<i>Wpływ rewolucji na gospodarkę</i>	556

Restrukturyzacja społeczeństwa	565
Robotnicy rewolucyjni?	569
Meksykańska rewolucja kulturalna	572
Bibliografia	579

ROZDZIAŁ XIII

Budowa nowego państwa (1920–1945)	582
Wstęp	582
Dojście do władzy Obregona i Callesa (1920–1928)	583
Działania rządu	586
Kryzys gospodarczy, konflikt religijny i walka o sukcesję prezydencką	591
Edukacja, kultura i życie codzienne	596
Kryzys światowy i wzrost radykalizmu (1929–1938)	603
Trudności wewnętrzne	603
Wielki kryzys	605
Ludowy radykalizm	607
Walka na rzecz interwencjonizmu państwowego	610
Konflikt Calles–Cárdenas	612
Radykalizm cardenistowski	615
Kontekst międzynarodowy	620
Debaty kulturalne i ideologiczne	622
Wywłaszczenie przedsiębiorstw naftowych i koniec radykalizmu	625
Era jedności narodowej (1939–1945)	627
Wybory 1940	627
II wojna światowa i zbliżenie ze Stanami Zjednoczonymi	629
Epilog	632
Bibliografia	634

Rozdział XIV

Autorytarna modernizacja w cieniu supermocarstwa (1944–1968)	637
Wstęp	637
Założycielskie czterolecie (1944–1948)	639
Wybory prezydenckie w aurze niepewności	642
Reorganizacja sił politycznych	645
Kłeska ugrupowań lewicowych i niezależnego ruchu związkowego	646
Szczyt rozwoju „Państwa rewolucji” (1949–1957)	648
Pakt na rzecz industrializacji i wzrost gospodarczy	650
Państwo – modernizator	654
Kraj w budowie	657
Sojusz ideologiczny ze Stanami Zjednoczonymi	659
Dylematy rozwoju (1957–1968)	661
Stabilizujący rozwój (1958–1970)	664